

PROIECTUL GEF/UNEP „PERFECTAREA CELEI DE-A TREIA COMUNICĂRI NAȚIONALE ÎN CONFORMITATE CU CERINȚELE CONVENȚIEI-CADRU A ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE CU PRIVIRE LA SCHIMBAREA CLIMEI”

Proгноza emisiilor de gaze cu efect de seră în SECTORUL “DEȘEURI”, 2015-2020. Politici și măsuri de atenuare.

*Consultant național:
Dr. Tatiana Țugui*

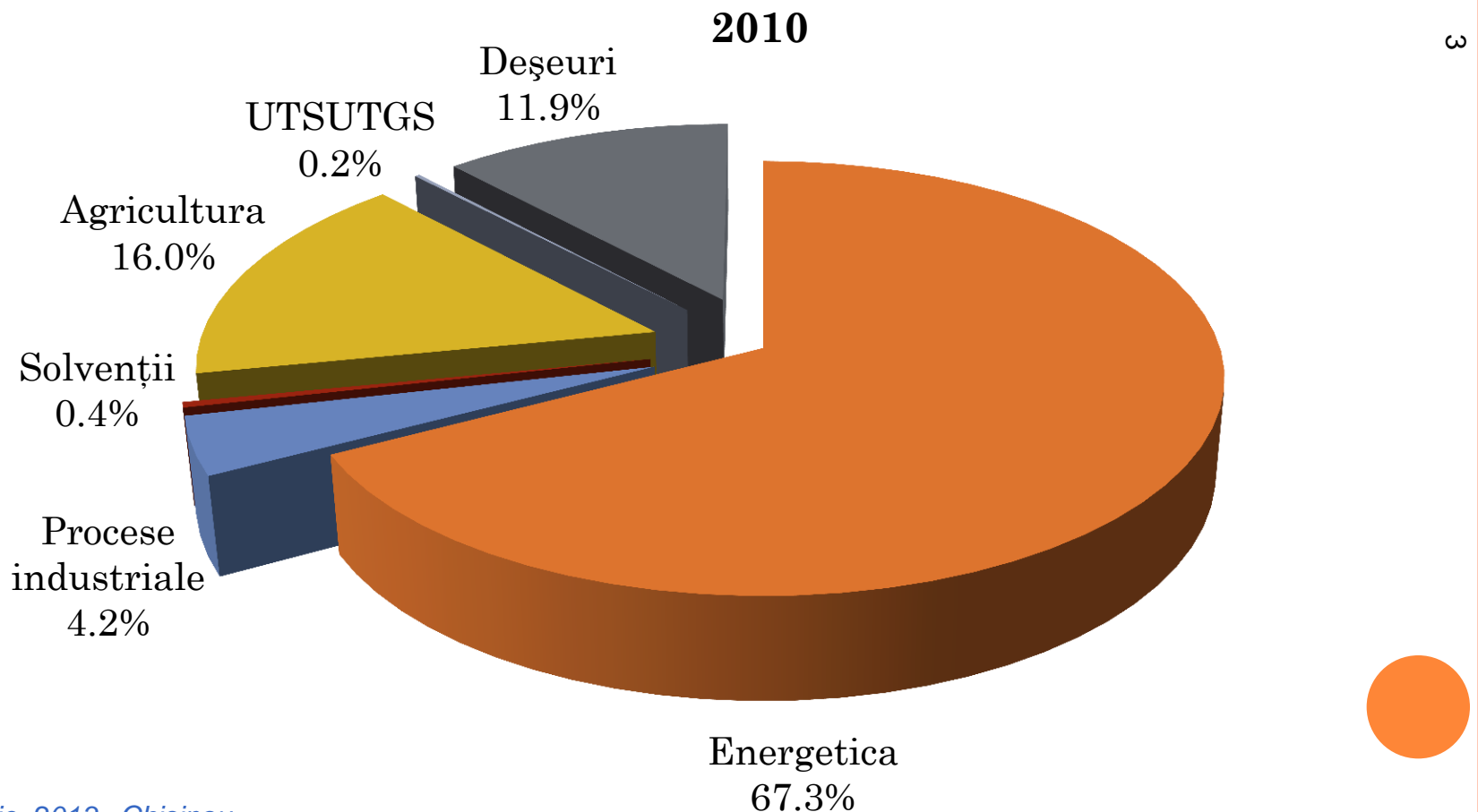
SUMAR AL PREZENTĂRII

- ▶ Contribuția sectorului deșeuri la emisiile totale de GES la nivel național
- ▶ Politicile din sector spre reducerea de emisii GES
- ▶ Abordarea utilizată
- ▶ Rezultatele măsurilor de atenuare
- ▶ Constrângeri la implementarea măsurilor de atenuare
- ▶ Concluzii

Contribuția sectorului deșeuri la emisiile totale de GES la nivel național

- Contribuția sectorului DEȘEURI la emisiile totale de CO₂ în anul 2010 a reprezentat **11.9%**.

POLITICILE DIN SECTOR „DEȘEURI” PENTRU REDUCEREA DE EMISII

- Legea privind deșeurile de producție și menajere a fost elaborat Programul național de valorificare a deșeurilor de producție și menajere Legea nr.1347-XIII din 09.10.1997 “Privind deșeurile de producție și menajere”
- Hotărîrea Guvernului nr.606 din 28.06.2000 (Abrogată în 2012)
- Hotărîrea Guvernului Nr. 248 din 10.04.2013 cu privire la aprobarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027.
- Proiectul Legii privind deșeurile

VIZIUNEA STRATEGICĂ ȘI SCOPUL STRATEGIEI

- Viziunea strategică - constă în dezvoltarea pînă în anul 2027 a unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, eficient din punct de vedere economic și care să asigure protecția mediului înconjurător și a sănătății populației.
- Scopul- constă în promovarea unui nou mod de colectare a deșeurilor menajere, a celor de producție, recuperarea materialelor reutilizabile, protecția mediului și realizarea unui program de salubritate stradală unitară, care să contribuie la reducerea cantității de deșeuri depozitate în respectivele zone, prin stabilirea unui sistem adecvat de tratare pentru fiecare tip de deșeuri, în vederea protejării mediului.

OBIECTIVELE GENERALE ALE STRATEGIEI

- Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor menajere prin armonizarea cadrului legislativ, instituțional și normativ la standardele UE, bazate pe abordare regională și divizarea teritorială a țării în 8 regiuni de management al deșeurilor;
- Dezvoltarea infrastructurii regionale de eliminare a deșeurilor menajere solide și a stațiilor de transfer, în conformitate cu practicile statelor membre ale UE;
- Dezvoltarea sistemelor de colectare și tratare a fluxurilor de deșeuri specifice (ambalaje, deșeuri de echipamente electrice și electronice, cauciucuri, baterii etc.) prin promovarea și implementarea principului „responsabilitatea producătorului”, inclusiv a celor periculoase (deșeuri medicale, uleiuri uzate, etc.), prin plasarea a câte un punct de colectare la nivel de regiune.

ABORDAREA UTILIZATĂ / DATE DE INTRARE

- Rezervele de atenuare a emisiilor sunt determinate în baza analizei a trei scenarii de dezvoltare a surselor de energie electrică spre acoperirea uneia și aceeași cereri de energie pe parcursul anilor până în 2030:
 - Scenariul Liniei de Bază (SLB)
 - Scenariul Cu Măsuri (SCM)
 - Scenariul Cu Măsuri Adiționale

DATE DE ACTIVITATE

- Surse statistice oficiale: Anuarele Statistice ale RM și cele ale UATSN;
- Rapoarte și forme statistice sectoriale (F-2 „Deșeuri”, Nr. 2–gc „Salubritatea localităților urbane”, „Transport special auto”);
- Scrisori recepționate din partea Biroului Național de Statistică;
- Informații recepționate direct de la întreprinderi: Î.M. „Autosalubritate”;
- Acte legislative (Государственная программа развития сферы обращения с твердыми бытовыми и производственными отходами на территории ПМР);
- Literatura științifică de specialitate;
- Surse de date internaționale (ex.: Baza de date electronică a Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentației și Agricultură).

MĂSURI DE ATENUARE

- Amenajare depozitelor intercomunale, raionale și regionale de deșeuri menajere solide:
- Pe termen scurt (2015) - amenajarea depozitelor intercomunale de deșeuri menajere solide (3-5 per raion).
- Pe termen mediu (2020) - reducerea de la aproximativ 200 de gunoiști la maxim 7 depozite conforme de deșeuri.
- Pe termen lung (2025) - depozitarea deșeurilor în maxim 3 depozite regionale de deșeuri menajere solide.

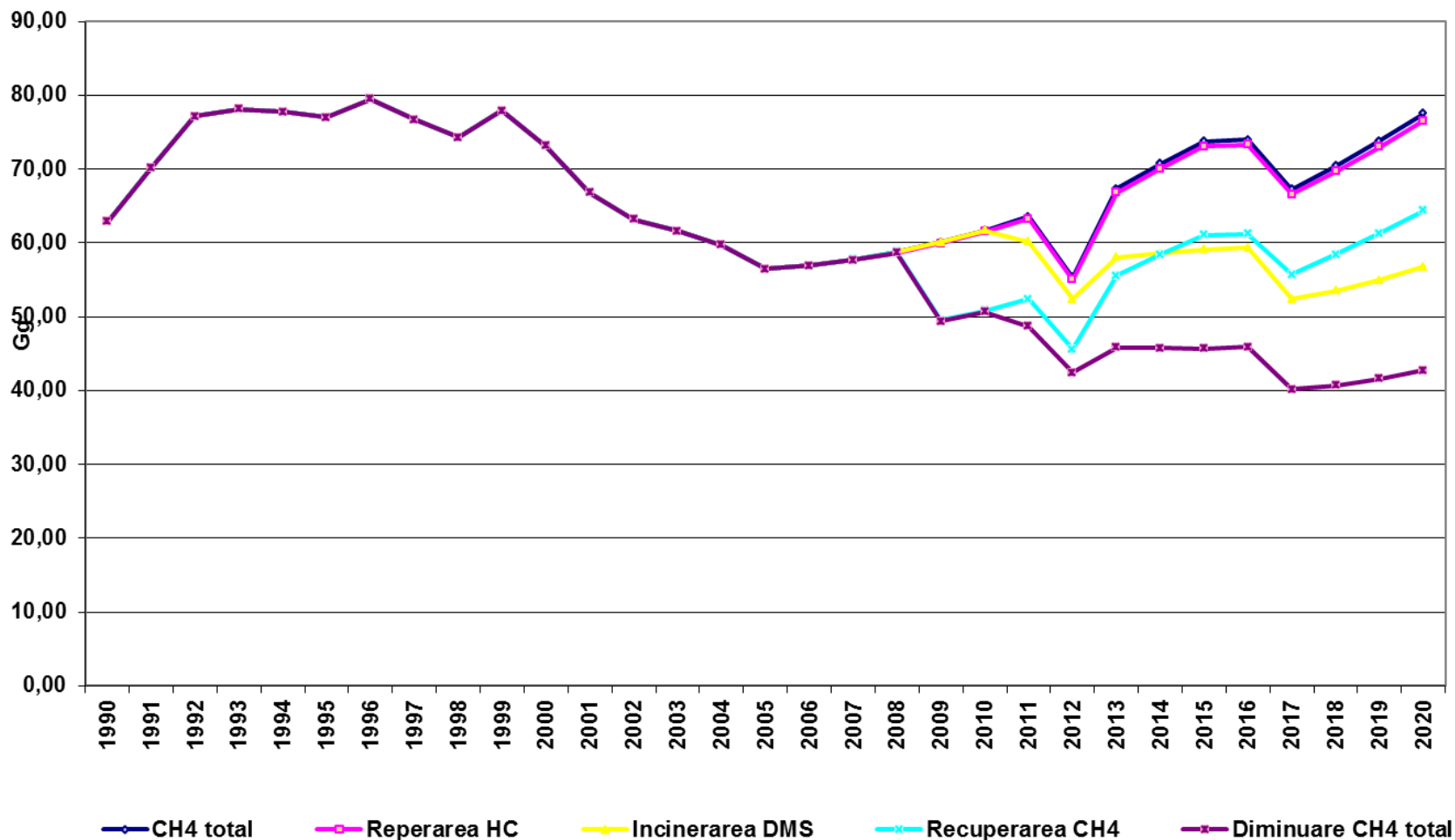
MĂSURI DE ATENUARE

- Reducerea cantității de deșeuri biodegradabile depozitate în depozitele de deșeuri de tratare biologică și compostare, inclusiv construcția de 2 centrale MBT municipale din Chișinău și Bălți
 - Creșterea cantității de deșeuri reciclate și valorificate, prin introducerea sistemelor de colectare selectivă a fracțiilor recuperabile (ambalaje din hârtie, carton, plastic sticlă, etc.)
 - Închiderea și recultivarea depozitelor neconforme (actualmente doar în Regiunea de Dezvoltare Sud urmează a fi închise circa 200 de gunoiști ce au o suprafață de circa 260 ha.)
-

TEHNOLOGII DE ATENUAREA EMISIILOR DE GES DIN SECTORUL DEȘEURI

- Recuperarea biogazului din depozitele de deșeuri;
 - Compostarea deșeurilor în gospodăriile individuale;
 - Incinerarea deșeurilor;
 - Tratarea mecanică biologică (MBT) a deșeurilor biodegradabile din fluxul deșeurilor municipale.
 - Digestie anaerobă a deșeurilor biodegradabile la complexe animaliere.
-

PROGNOZELE DE ATENUARE A EMISIILOR GES

CONSTRÂNGERI LA IMPLEMENTAREA MĂSURILOR DE ATENUARE

Republica Moldova s-a conturat ca domeniu prioritar, odată cu perioada de tranziție spre economia de piață și în mod special cu apariția spectrului larg al mărfurilor de consum curent, inclusiv al ambalajului, fiind evidențiate următoarele probleme:

- ❖ Lipsa reglementărilor (legislative, normative și tehnice) în domeniul gestionării deșeurilor adecvate situației actuale și cerințelor legislației UE;
- ❖ Lipsa infrastructurii de planificare, organizare și implementare a unui sistem de management integrat al deșeurilor la toate nivelurile (național și regional);
- ❖ Lipsa unor responsabilități clar definite, pentru fiecare actor implicat în domeniu la nivel de instituții statale, organizații non guvernamentale, sectorul privat, societatea civilă, etc.
- ❖ Lipsa capacităților adecvate pentru eliminare și acoperire parțială cu servicii de colectare și transportare a deșeurilor în localități urbane (60-80%) și practic absența acestor servii în cele rurale (până la 10-20%).

CONSTRÂNGERI LA IMPLEMENTAREA MĂSURILOR DE ATENUARE

- Lipsa capacităților de tratare a deșeurilor periculoase, inclusiv acelor spitalicești, care fiind depozitate de rînd cu cele municipale prezintă un risc sporit pentru mediu;
 - Lipsa infrastructurii de administrare a altor categorii de deșeuri precum deșeurile de construcții și demolare, dejectiile animaliere, deșeurile stradale, etc.;
 - Finanțare insuficientă pentru gestionarea deșeurilor la nivel statal cît și cel privat;
 - Implementare redusă a cadrului legislativ și regulator existent din domeniu, aplicarea unor penalități minore, care favorizează nerespectarea legislației;
 - Lipsa suportului și participare redusă a publicului în sistemul actual de gestionare a deșeurilor
-

CONCLUZII

- Pentru facilitarea implementării Strategiei, vor fi utilizate mai multe instrumente, precum cele de reglementare, de dezvoltare instituțională, instrumente economice și bazele de date statistice etc.
 - Instrumentele de reglementare, va fi completat și îmbunătățit cu :
 - acte de reglementare a activităților de valorificare materială și energetică;
 - acte de reglementare vizând responsabilitățile generatorilor de deșeuri și a producătorilor de bunuri care devin deșeuri (principiul „responsabilității producătorului”);
 - acte de reglementare vizând responsabilitățile autorităților publice și relațiile ce trebuie definite între acestea și ceilalți factori implicați.
-

CONCLUZII

- Dezvoltarea instituțională - se recomandă autorităților administrației publice locale să creeze la nivel regional asociații de management al deșeurilor care vor urmări realizarea în comun a proiectelor de investiții publice de interes zonal sau regional, în conformitate cu strategiile regionale de management integrat al deșeurilor.
- Rolul asociațiilor constă în stabilirea și aprobarea termenilor de referință pentru selectarea companiei ce va gestiona deșeurile în regiune, a tarifelor de colectare și eliminare a deșeurilor, inclusiv asigurare a implementării strategiilor regionale, etc.

CONCLUZII

- Instrumentele economice, care constau în aplicarea corectă a stimulentele financiare, de rând cu penalitățile, pentru încurajarea activităților de gestionare prin prevenire, reducere și recuperare, conducând în același timp la eliminarea practicilor de gestionare cu impact asupra mediului.
- Instrumentele economice pentru aplicarea principiului „responsabilitatea extinsă a producătorului” vor încuraja reflectarea costurilor pentru activitățile de gestionare a deșeurilor în prețul produsului și pentru a repartiza povara costurilor între producători și generatorii de deșeuri. Schema extinsă privind responsabilitatea producătorului se va aplica fluxurilor de deșeuri speciale, precum cele de ambalaje, deșeurile de echipamente electrice și electronice etc.

CONCLUZII

- Instrumentele statistice vor ajuta la obtinerea datelor corecte referitoare la generarea și gestionarea deșeurilor și vor permite evaluarea situației actuale și estimarea tendințelor pentru stabilirea obiectivelor.
- Sînt necesare îmbunătățirea și adaptarea sistemului actual de colectare, validare și raportare a datelor privind evidența gestionării deșeurilor.

Mulțumesc pentru atenție!

Contacte:

E-mail: tuguitatiana@ymail.com

Telefon: 022 22 25 42, 069 249 539

